

**Ковальова О.М., Ащеулова Т.В.,
Амбросова Т.М., Смирнова В.І.,
Сафаргаліна-Корнілова Н.А.,
Гончарь О.В.,**

Харківський національний медичний
університет, кафедра пропедевтики
внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та
біобезпеки, м. Харків, Україна

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ БІОЕТИКИ СТУДЕНТАМ ВИЩОГО МЕДИЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Тези виступу на Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Концептуальні засади розвитку охорони здоров'я та законодавства України про охорону здоров'я», м. Київ, Академія адвокатури України, 14 березня 2013 року

Біоетика як дисципліна посідає гідне місце в навчальному процесі студентів вищих медичних навчальних закладів, що знайшло своє відображення у тому, що з певного часу цей предмет є обов'язковим компонентом навчальної програми. Викладання біоетики – найважливіше підтвердження реформи всієї системи викладання суспільних дисциплін у вищих медичних закладах, зв'язка між сучасним арсеналом гуманітарних знань та реальними гострими проблемами медичної науки та практики.

Це обумовлено тим, що біоетика стала логічною відповіддю на численні етичні запитання і проблеми, що з'явилися останніми десятиліттями в процесі клінічної роботи, а також під час біомедичних досліджень і експериментів. Вона покликана не тільки ідентифікувати й аналізувати конфліктні ситуації, що виникають на стику медицини, біології, філософії та юриспруденції, а й визначати конкретні шляхи їхнього розв'язання.

На кафедрі видано підручник з біоетики, вибрані лекції з основ біоетики та біобезпеки, кілька навчальних посібників. З урахуванням нашого досвіду, ми вважаємо, що найбільш оптимальною моделлю викладання дисципліни є впровадження дискусійного підходу, який дає можливість залучити всіх студентів групи, у формі вільного спілкування розглянути позитивні та негативні аспекти того чи іншого питання, а також надати можливість студентам самостійно визначитись з певними висновками.

Практичні заняття з дисципліни «Основи біоетики та біобезпеки» проходять у вигляді семінарів-диспутів, на яких студенти розділені, по-перше на кілька груп, кожна з яких готує доповідь з певного питання,

що розглядаються на семінарі. По-друге, кожна з груп студентів ділиться на дві частини «pro» та «contra», які захищають свої позиції. Після проведення дискусії студенти у вільній формі викладають своє ставлення до того чи іншого питання. Повідомлення (реферат) – це форма наукової роботи студентів, яка дозволяє їм оволодіти навичками дослідної роботи, визначити ключові питання, робити висновки стосовно тої чи іншої теми. Також ця форма досить вдало поєднує самостійну та аудиторну форми роботи, дає можливість викладачу оцінити ступінь участі кожного студента, здатність студентів систематизувати та узагальнювати матеріал, який отримано на основі вивчення літературних джерел, а також особисту думку та висновки авторів повідомлень. Методика написання рефератів проводиться за загально прийнятими правилами, що освоєні студентами на попередніх курсах.

Ще однією з форм роботи на заняттях є розв'язання ситуаційних завдань, які можуть проводитись у формі рольових ігор. Так викладач пропонує ту чи іншу ситуацію, яка потребує розв'язання, перш за все з морально-етичних позицій. Але при вирішенні проблеми обов'язково враховуються правові аспекти, що дозволяє на прикладному рівні засвоїти положення міжнародних та національних нормативних документів.

Разом із тим, у зв'язку з виникненням у біоетиці багатьох дискусійних питань, створенням нових регуляторних положень відповідно до змін законодавства в різних країнах викладачі відповідної спеціальності повинні бути обізнані з новітніми розробками. Таким чином, потрібна творча інтеграція викладачів вищих медичних навчальних закладів з представниками державних органів, засадами охорони здоров'я та права.